

אשר נשיא יחטא. על מנהיגות שלוקחת אחריות

ספר ויקרא פרק ד

(כב) אֲשֶׁר נָשִׂיא יִחַטָּא וְעָשָׂה אַחַת מִכָּל מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ בְּשִׁגְגָה וְאִשָּׁם: (כג) או הודע אליו חטאתו אשר חטא בה והביא את קרבנו שעיר עזים זכר תמים: (כד) וסמך ידו על ראש השעיר ושחט אתו במקום אשר ישחט את העולה לפני יְהוָה חטאת הוא: (כה) ולקח הפה מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנת מזבח העולה ואת דמו ישפך אל יסוד מזבח העולה: (כו) ואת כל חלבו יקטיר המזבחה כחלב זבח השלמים וכפר עליו הפה מחטאתו ונסלח לו:

רשב"ם על ויקרא פרק ד פסוק כב

(כב) אשר נשיא יחטא - כמו ואשר נתן כתר מלכות בראשו. כמו וכתר מלכות אשר נתן ראשו:

מצות ה' אלהיו - כלומר אם ירא שמים הוא ולא במזיד אלא בשוגג:

רש"י על ויקרא פרק ד פסוק כב

(כב) אשר נשיא יחטא - (ת"כ הוריות פר"ג) לשון אשרי אשרי הדור שהנשיא שלו נותן לב להביא כפרה על שגגתו ק"ו שמתחרט על זדונותיו:

זהר ויקרא

אשר נשיא יחטא ועשה אחת וגו' בשגגה ואשם, תני רבי יצחק, מאי שנא בכל אתר דכתיב בהו ואם, כמה דאת אמר אם הכהן המשיח יחטא, ואם כל עדת ישראל ישגו, והכא אשר נשיא יחטא, ולא כתיב ואם הנשיא יחטא, מאי קא מיירי:

אלא אלין כהנייא לא משתכחי הכי בחטאה, דהא כהן נטיר גרמיה תדירא, בגין דמטולא דמאריה עליה בכל יומא, ומטולא דישראל כלהו, ומטולא דכל חד וחד, ועל דא תוהא איהו כד יחטא, ובגין כך ואם כתיב:

וכן ואם כל עדת ישראל ישגו, תוהא הוא דכלהו ישתכחו בחובא חד, דאי אלין יחטאון אלין לא יחטאון, ובגיני כך ואם כתיב:

אבל הכא אשר נשיא יחטא ודאי, בגין דלביה גס ביה, ועמא אזלין אבתריה, ואתמנן תחותוי, ועל דא אשר נשיא יחטא, כגון דעבר על מצות לא תעשה, והוא עביד חד מנייהו, ועל דא לא כתיב ביה ואם, דהא מלוי לא בספקא הו:

רבינו בחיי על ויקרא פרק ד פסוק כב

או אפשר לאמר שהוא לשון ודאי, ולזה לא נכתב אם נשיא יחטא כמו שאמר אם הכהן המשיח יחטא, ואמר אם כן ואם כל עדת ישראל ישגו, כי הכהן הגדול נזהר מן החטא לפי שעניני כל ישראל תלויות עליו בין לענין צרכי גופם ומזונותם בין לענין כפרת נפשותם, וכן הסנהדרין גם כן נזהרים הם מן החטא לפי שרוח הקודש נוספת עליהם, ולפיכך הזכיר בהם בחטאם לשון ספק, אבל בנשיא הזכיר החטא בלשון ודאי לפי שהנשיא לבו גס מאד בו, ומדת הגאווה שהיא סבת החטא מצויה עמו לגודל ממשלתו, ולזה הזהירה התורה את המלך ותוכיחנו במדה הזאת, הוא שכתוב (דברים יז) לבלתי רום לבבו מאחיו, ומפני זה כתוב (שמות לה) והנשיאים הביאו את אבני השם, מה ענין שהתנדבו אבנים יותר משאר דברים, אלא

לפי שהאבנים היו על לב אהרן לזכרון להם לפני ה', והנשיאים לבם גס בהם לפיכך הביאו אבנים שיתכפר להם:

ספורנו עה"ת ספר ויקרא פרק ד פסוק כב

(כב) אשר נשיא יחטא. כי אמנם זה דבר מצוי שיחטא, כאמרו וישמן ישורון ויבעט ואמר בו ואשמ שמעצמו יכיר עונו:

(112) שפת אמת ליקוטים - פרשת ויקרא

ברש"י אשר נשיא יחטא אשרי הדור שהנשיא מתחרט על שגגות כל שכן על זדונות כו' וקשה כי הלא מה שעשה שלא במתכוין בודאי כל אחד מתחרט ומה קל וחומר הוא על הזדונות. אמת דקשה יותר לשוב בתשובה על השגגות שהם קלים בעיני האדם אבל ממה שמתחרט על השוגג אין הוכחה שמתחרט על המזיד. גם קשה מה מעליותא דנשיא בזה הלא נשיא צריך ביותר להיות עובד השי"ת, ויתכן לומר על פי מה שנאמר לאשמת העם שכשהנשיא חוטא אשמת העם היא הגם שכתוב במשיח הוא הדין בנשיא שייד זה. והיינו כמו שמבואר בספרים כי על ידי עונות הדור בא הצדיק לידי שגגות וכמו שכתוב אין צדיק וגו' אשר יעשה טוב פירוש הצדיק שעושה טוב באמת בכלל הדור אם כן אם אין הדור זוכה לטובה ח"ו מוכרח הצדיק לחטוא. אכן בודאי צדיק ה' בכל דרכיו וצריך הנשיא להבין כי יש לו לשוב ולהתחרט על כל שוגג ולא לתלות בעון הדור הגם כי כן המדה מכל מקום לולי שהי' מוכן לחטא לא הי' נכשל ח"ו והא והא גרמו. וזה שאמרו אשרי שנותן הנשיא לב על השגגות כי לדידי' יש יותר מקום לחפות על השגגות מעל הזדונות כנ"ל:

עמודיה שבעה .

“אשר נשיא יחטא” ראשי תבות אני. הנסיון של המלך הוא בתחושת האני – כאן הוא יכול לחטוא בגאווה, “אני אמלוך”, וכאן הוא צריך לתקן כמו דוד המלך שמודה ומתוודה על חטאו ומתקן את ה'אני' שלו.

ליקוטי שיחות ויקרא חלק יז

אשר נשיא יחטא (ד, כב)

אשרי הדור שהנשיא שלו נותן לב להביא כפרה על שגגתו (רש"י) "אשרי הדור" – אשרי האדם, "שהנשיא שלו" – היינו מוחו וראשו, נותן לב" – מתבונן ומעמיק בחומרת עניין החטא ומתעורר בתשובה (שעיקרה בלב), "להביא כפרה על שגגתו" – וכתוצאה מהתבוננות זו בא לידי הכרה שיש להביא כפרה גם על חטא שנעשה בשוגג.